

*Amics de l'Art Romànic
del Bages*

Butlletí núm. 56 - SETEMBRE de 1989

Sant Jaume dels Comtals. Arxiu: I. Rubinart

- **El castellet de Sant Vicenç s'ensorra**
- **Mn. Bartrina, Arxiver del Seminari Diocesà de Solsona**
- **Matinal a Sant Pere de Boixadors**

EDITORIAL

Un cop acabat l'estiu, tornem a reprendre les activitats, amb il·lusió renovada i tot esperant que siguin del vostre interès.

*Hem de comunicar-vos que dins els mesos d'octubre i novembre propers portarem a terme un nou curset de cultura romànica, aquest any dedicat a **La Mare de Déu al món medieval**. En quatre conferències i una sortida, pensem interessar-vos en aquest tema apassionant, tot estudiant aspectes de culte, iconografia i tradicions.*

Com sempre, rebereu el programa de mà que estem confeccionant i també les propostes per a la inscripció. Als inscrits, se'ls donarà una carpeta-dossier amb el material que setmanalment es vagi entregant a les conferències i al final, com ja tenim costum, us obsequiarem amb una medalla-recordatori, feta per l'artista Sr. Vidal Orive.

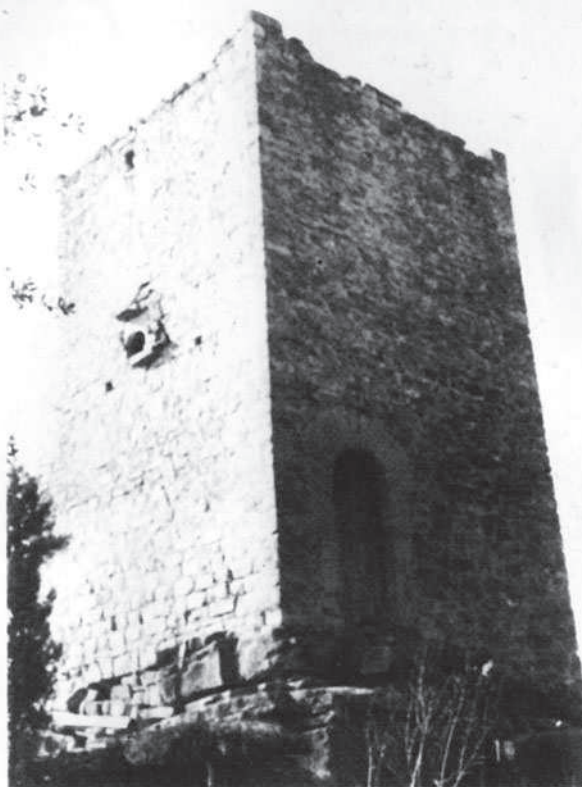
Els conferenciants d'enguany seran Mn. Josep Junyent, Antoni Noguera, Josefina Roma i M. Carme Farré, tots ells especialistes qualificats en aquest camp del medievalisme.

La vostra inscripció, la podeu confirmar a la secretaria de l'Entitat, en hores laborables, o a l'inici de la primera conferència.

Tot esperant la vostra participació, ben cordialment us saluda.

La Junta

EL CASTELLET DE SANT VICENÇ S'ENSORRA

Ja feia dies que hom advertí el mal estat de conservació en què es troba la torra d'homenatge del castell de Sant Vicenç de Castellet. En una darrera visita al monument, s'ha pogut constatar que en qualsevol moment pot enrunar-se tota la torre, ja que la seva base s'ha deteriorat, esllavissant-se, molt fortament.

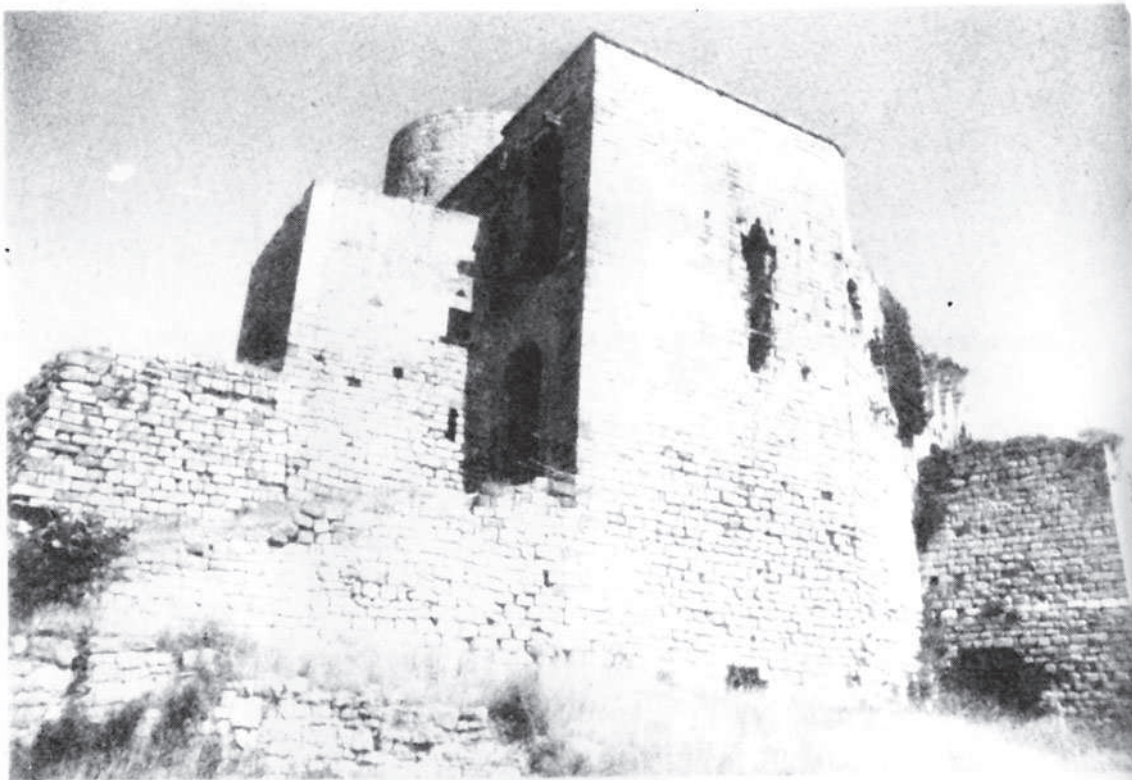
Pensem que cal iniciar amb tota urgència una tasca de salvament d'aquest vell castell del Bages, alhora símbol del municipi santvicentí, i engrescar en aquest afer tots els estaments oficials, ja que el projecte total, és d'una gran envergadura que,

segurament, sobrepassa les possibilitats d'un ajuntament de poble.

A més del conjunt del castell medieval hi han les restes d'una església romànica, una altra de pre-romànica en els fonaments i el santuari marià actual dedicat a la Verge de Castellet. Quatre poderoses raons per arribar a trobar una urgent solució a aquest patrimoni bagenc.

Francesc Villegas
(Fotografia: Carme Torras)

MATINAL A SANT PERE DE BOIXADORS

Castell de Boixadors (Foto: R. Vigué)

L'última de les activitats portades a terme per la nostra Entitat fou la sortida matinal al castell de Boixadors que tingué lloc el passat dia 2 de juliol.

Un bon grup de socis pujarem al castell amb cotxes particulars pel camí que surt a mà dreta de la carretera de Calaf passat el poble de Sant Pere Salavinera.

El camí que passa pels masos de les Bassetes i de cal Gironella planeja per la carena fins a enfilar-se al penyal on senyoreja el vistós castell.

El castell de Boixadors és la fita històrica i monumental més important del terme, d'on sortí una gran família catalana, els Boixadors, estesa per tots els Països Catalans fins a València i Mallorca.

Del conjunt, resta la torre rodona, restaurada a principis dels anys 70, restes de dependències, cups, i també part de les muralles que l'envoltaven. Esperem que aquella etapa restauradora dels anys 70 tingui algun dia continuïtat.

La visita fou comentada pels Srs. Albert

Benet i Francesc Villegas en la part històrica i arquitectònica respectivament. Benet féu ressaltar la importància que tenien aquests llocs estratègics per a les comunicacions i la defensa d'aquests temes de la Catalunya interior que foren durant força temps frontera amb els musulmans.

I tot gaudint d'una panoràmica excepcional del Bages, l'Anoia i la Segarra històrica, el grup d'Amics de l'Art Romànic vam compartir un esmorzar de coca i mistela donant per acabades les activitats del curs fins passat l'estiu.

C. Torras

Torre de l'homenatge (Foto: R. Vigué)

NOTÍCIES I LLIBRES

El Capítol Catedralici de la Seu d'Urgell ha decidit fer un ampli projecte d'obres al temple diocesà. Per aquest hivern hi hauran enllestides les d'adequació de la capella de Sant Just, situada a l'absidiola sud del creuer, per tal de celebrar-hi misses reduïdes. Les campanes, el cor i l'orgue, com també la neteja dels capitells del claustre i restauració de columnes són part del projecte que hi ha per adecentar millor tot aquest conjunt medieval catedralici. També es vol reconstruir la nau est de la galeria claustral.

* * * * *

La Generalitat de Catalunya, continuant en un projecte ja iniciat amb les "Rutes del Romànic català", poc abans de les vacances d'estiu, publicà una molt interessant guia sobre l'art gòtic del nostre país i també una altra sobre el modernisme. Són totalment gratuïtes i disponibles en qualsevol oficina de turisme.

* * * * *

Per tal de poder veure millor el conjunt de volums que ofereixen les naus, el transepte i el cimbori de la basílica de Santa Maria de Ripoll, s'han portat a terme unes obres d'urbanització de l'entorn del monestir. Malgrat que el 1987 s'acordà conservar-ne la muralla del segle XIV i la capella de Sant Vicenç, feta per l'abat Jaume de Vicenç (1336-1387), abans prior del monestir de Montserrat, recentment s'ha destruït la muralla feta construir pel rei Pere el Cerimoniós (1351-1387) i en canvi es veu una insòlita terrassa d'un bar modern molt proper.

* * * * *

Durant la primera quinzena del mes d'agost, un grup d'arqueòlegs de casa nostra, van fer una campanya d'excavació a la "vil·la" de Matacans, del municipi d'Artés. Les restes romanes d'aquest indret, cal documentar-les al segle II a. de Crist i tenen una ocupació fins al segle cinquè de la nostra Era. Sobre aquest establiment romà, s'edificà un mas medieval que fou poblat, almenys, fins al segle XVI. Les restes arqueològiques són fonaments de parets, un forn romà de ceràmica (probablement per coure teules) unes sitges medievals i també les parets del mas.

* * * * *

L'editorial Salvatella ha iniciat una col·lecció de monuments catalans retallables, aportant-hi un primer exemplar de l'església de Sant Jaume de Frontanyà. Consta de sis fulls per a retallar i una base, com també una nota històrica de l'edifici. Anteriorment, però sense pertènyer a cap col·lecció, la mateixa editorial ja havia fet els retallables sobre Santa Maria del Mar, pont Nou de Camprodon i castell de Perelada. En castellà hi havia els de l'Arc de Berà, Sant Climent de Taüll, Torre de los Serranos, l'Alhambra de Granada, Santa Maria del Naranco, la Puerta d'Alcalà, el castell de la Mota i la Giralda.

* * * * *

Pel mes d'octubre, la Diputació Provincial de Barcelona restaurarà el Pont de Vilomara sobre el riu Llobregat, importantíssima peça romànico-gòtica del nostre patrimoni comarcal. Amb aquesta restauració, seran tres els ponts catalans adreçats per aquest estament català. Fins

ara, ho han estat el pont de la Pobla de Lillet al Berguedà, i el de Castellbell i El Vilar, al Bages.

* * * * *

L'Ajuntament de Bagà, ha reeditat la important obra del sacerdot cardoní, historiador i arqueòleg Mn. Joan Serra Vilaró "Les baronies de Pinós i Mataplana", tres llibres de fa molts anys exhaurits i que són peça important en l'estudi d'aquell territori i de l'Alt Berguedà a l'època medieval i moderna.

* * * * *

La revista berguedana "L'Erol", en el seu número 27, passa balanç de les realitzacions portades a terme per l'Àmbit de Recerques del Berguedà en els seus dos darrers anys d'actuació i, Déu n'hi do, com diuen ells, de la feina feta: restauracions al pont vell de la Pobla, església de Sant Vicenç de Rus i pintures romàniques, Sant Llorenç prop Bagà, l'orgue de l'església de Sant Pere de Berga, Sant Serni de Clarà i darrerament l'inici de campanyes a Sant Quirze de Pedret i Sant Pere de Madrona.

* * * * *

Mn. BARTRINA, ARXIVER DEL SEMINARI DIOCESÀ DE SOLSONA

Recentment, el nostre soci i amic Mn. Enric Bartrina, fins ara rector del poble de Guardiola de Berguedà, ha estat nomenat Arxiver del Seminari Diocesà de Solsona.

Unim la nostra felicitació a totes aquelles que sabem que li han arribat aquests dies pel seu nou càrrec i li desitgem un gran encert en la gran tasca que estem segurs que portarà a terme en la seva nova destinació sacerdotal.

Mn. Bartrina, en el seu llarg període al front de la parròquia de Guardiola de Berguedà ha donat mostres de la seva inquietud pels estudis històrics i ha estat l'ànima de les restauracions dels darrers anys fetes a l'importantíssim conjunt monacal de Sant Llorenç prop Bagà.

Articulista, en ocasions fins i tot del nostre butlletí, és membre de l'Àmbit de

Recerques del Berguedà. Sota aquest patronatge publicà el notable llibre sobre el castell de Guardiola.

Felicitats!

Francesc Villegas

NOTA DE JUNTA

Us assabemtem de la mort, aquest estiu, del nostre consoci Sr. Joan Bacardit, que al cel sigui. Amb el seu record, volem donar el nostre testimoniatge de condolència a la seva vídua. El trobarem a faltar en les nostres activitats, ja que la seva presència i la de la seva companya era constant en tots els actes que organitzava l'Entitat.

ACTIVITATS D'OCTUBRE

Diumenge, dia 1

EXCURSIÓ A ANDORRA

Visita de Sant Joan de Caselles, Sta. Coloma, Sant Romà les Bons i Sant Miquel d'Engolasters

Inscripcions: Viatges Melià (Born, 14)
Sortida a les 7 del matí Pl. Infants

CURSET DE CULTURA ROMÀNICA

Divendres, dia 20

Conferència: **INICIS DEL CULTE MARIÀ**

Dr. Josep Junyent i Rafart

Inauguració de l'Exposició sobre
"LA MARE DE DÉU"

Divendres, dia 27

Conferència:

LA MARE DE DÉU EN EL ROMÀNIC CATALÀ

Dr. Antoni Noguera i Massa

Rebreu programa a part de tot el curset i exposició.
Sala Caixa de Pensions (A. Guimerà, 1) - HORARI: dos quarts de nou del vespre

Edita: AMICS DE L'ART ROMÀNIC DEL BAGES
Local: Pujada del Castell 30 Telf. 873 16 06
Coordinació: Francesc Villegas i Carme Torras
Col.laboracions: F. Villegas i Carme Torras
Correcció: Pere Roca
Dipòsit Legal: B-35519-84
Imprimeix: Copisteria SARRIÓ

Correcció:

ÒMNIUM CULTURAL

Col.labora:

AJUNTAMENT
DE MANRESA